

Planeringsstrategi

Heby kommun

Antagen av kommunfullmäktige 2024-06-19 (§ 52)

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Förkortningar.....	2
Bakgrund	3
Översiktsplan.....	3
Planeringsstrategi.....	3
Heby kommuns gällande översiktsplan, Kommunplan 2013	4
Underlag inför planeringsstrategi från länsstyrelsen i Uppsala län	4
Ändrade planeringsförutsättningar och översiktsplanens aktualitet	4
Länsstyrelsens bedömning av granskningsyttrandets aktualitet	11
Bedömning av den gällande översiktsplanens aktualitet.....	11
Kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen	11

Förkortningar

PBL	Plan och bygglag (2010:900)
MB	Miljöbalk (1988:808)
MSB	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Bakgrund

Översiktsplan

Enligt PBL ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Översiktsplanen ska även ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den bebyggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Tidsperspektivet är ofta mellan 10 och 20 år.

I översiktsplanen redovisas grunddragen i den avsedda mark- och vattenanvändningen, hur den bebyggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras, vilken hänsyn som ska tas till allmänna intressen och hur riksintressen och miljö kvalitetsnormer tillgodoses. Allt för att främja en långsiktig hållbar utveckling.

Översiktsplanen är inte juridiskt bindande utan endast vägledande för efterföljande planläggning, lovgivning, tillståndsprövning och andra beslut som rör mark- och vattenanvändningen. Den är också en överenskommelse mellan staten och kommunen kring riksintressena. För att kunna fungera som ett strategiskt dokument är det viktigt att översiktsplanen är väl förankrad bland invånare, företag och organisationer.

Planeringsstrategi

År 2020 ändrades tredje kapitlet i PBL. Ändringen innebar att kravet på aktualitetsprövning togs bort och i stället infördes krav på att alla kommuner under varje mandatperiod ska ta fram en planeringsstrategi beslutad av kommunfullmäktige. Planeringsstrategin ska antas senast 24 månader efter ordinarie val.

I planeringsstrategin ska kommunen bedöma i vilken utsträckning den gällande översiktsplanen är aktuell samt ta ställning till kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen. Om planeringsstrategin inte antas inom det lagstadgade tidsfönstret upphör gällande översiktsplan att vara aktuell. Att en kommun har en inaktuell översiktsplan innebär att kommunen saknar den vägledning för exempelvis detaljplanering och bygglovgivning som en aktuell översiktsplan syftar till att ge. Detta kan innebära utökade krav på framtagande av undersökningar och utredningar samt utökad förfarande vid samråds- och granskningsprocessen vid framtagandet av nya detaljplaner.

Planeringsstrategin ska vara mer framåtsyftande än aktualitetsprövningen genom att fokusera tydligare på kommunens fortsatta arbete framåt i den översiktliga planeringen. Av PBL framgår att en planeringsstrategi inte behöver beslutas inom det lagstadgade tidsfönstret om kommunen har för avsikt att anta en ny översiktsplan under perioden. I Heby kommun pågår ett arbete med framtagande av en ny kommunövergripande översiktsplan vilken dock inte avses vara antagen före den 11 september 2024. Därför behöver Heby kommun ta fram en planeringsstrategi parallellt med arbetet med den nya översiktsplanen så att den gällande översiktsplanen inte upphöra att gälla. I framtagandet av planeringsstrategin ska kommunen ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar med relevans för översiktsplanens aktualitet samt kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen.

Heby kommuns gällande översiktsplan, Kommunplan 2013

Heby kommuns gällande översiktsplan antogs 2013 med benämningen *Kommunplan 2013* och består av två delar. Del 1 heter *Utvecklingsplan för växande Heby kommun* och Del 2 heter *Översiktsplan för Heby kommun*. I planen anges en planeringshorisont på 15-20 år vilket betyder att Kommunplan 2013 är tänkt att kunna vägleda beslutsfattande fram till omkring 2030. Kommunplan 2013 integrerar kommunens vision om *närhet, trygghet och livskvalitet*. Genom att låta visionen genomsyra allt arbete som kommunen bedriver gör det på sikt Heby kommun till en ännu bättre plats att bo och verka i. Kommunplan 2013 anger en beredskap att möta en ökning av invånarantalet till 15 000 personer fram till 2030. Inflyttningen lyfts fram som en viktig faktor att öka den relativa andelen invånare i arbetsför ålder och därmed motverka trenden av en ökad andel personer i de äldsta åldrarna.

Kommunplan 2013 anger ställningstagandena att "utökade boendemiljöer på landsbygden uppmuntras", att "plan- och markberedskap finns i de orter som anses strategiskt viktiga att utveckla", samt att utöver utbyggnad i befintliga planområden söks lämpliga områden för förtätning inom orternas befintliga strukturer". Sammantaget ger det en vägledning kring att kommunen ser positivt på tillväxt både i kommunens tätorter såväl som på landsbygden.

I december 2021 beslutade kommunstyrelsen att ge förvaltningen uppdraget att ta fram en ny kommunövergripande översiktsplan. Se vidare under avsnittet *Bedömning av gällande översiktsplans aktualitet*.

Underlag inför planeringsstrategi från länsstyrelsen i Uppsala län

Länsstyrelsen ska enligt PBL 3 kap. 26 § i ett underlag till kommunen redovisa sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I underlaget ska länsstyrelsen ange hur dessa intressen förhåller sig till översiktsplanen och om länsstyrelsens granskningsyttrande i någon del inte längre gäller. Heby kommun har den 2023-04-13 fått detta underlag från Länsstyrelsen. Underlaget går att i sin helhet läsa i bilaga 1.

Ändrade planeringsförutsättningar och översiktsplanens aktualitet

Länsstyrelsen redogör i planeringsunderlaget för ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet. Det ändrade förutsättningarna som lyfts gäller:

- Lagstiftning
- Planeringsunderlag
- Statliga intressen
- Miljö kvalitetsnormer
- Hälsa, säkerhet och risk för olyckor
- Mellankommunala och statliga intressen
- Övriga allmänna intressen
- Nationella och regionala mål, planer och program

Nedan kategoriseras de ändrade planeringsförutsättningarna utifrån ett antal teman

Bostadsförsörjning

Ny lagstiftning

- I januari 2014 infördes en ny punkt i PBL 2 kap. 5 § för att tydliggöra sambandet mellan PBL och lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar.
- I juli 2014 infördes krav i PBL på redovisning i översiktsplanen om hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder.

Nytt underlag från Boverket

- I enlighet med ändring av lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar 2022 har Boverket tagit fram ett underlag vilket består av olika mått som avser tydliggöra delar av de bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Underlaget ska användas i framtagandet av nya kommunala riktlinjer för bostadsförsörjningen.

Klimat

Nationellt klimatpolitiskt ramverk

- 2017 beslutade riksdagen om ett klimatpolitiskt ramverk bestående av klimatmål, en klimatlag och ett klimatpolitiskt råd. Det långsiktiga målet är att Sverige senast 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Målet innebär att utsläppen av växthusgaser från Sveriges territorium ska vara minst 85 procent lägre senast år 2045 än utsläppen år 1990. De kvarvarande utsläppen ned till noll kan uppnås genom så kallade kompletterande åtgärder. Utsläppen från inrikes transporter, förutom inrikesflyg, ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med 2010. För att nå målen behöver utsläppen av växthusgaser minska snabbt.

Ny lagstiftning

- I augusti 2018 ändrades PBL 3 kap. 5 § i syfte att förbättra beredskapen i kommunerna för klimatförändringar.

Ny regional energi- och klimatstrategi

- Länsstyrelsen i Uppsala län har tagit fram den regionala klimat- och energistrategin *Tillsammans för ett fossilfritt Uppsala län*. Av strategin framgår att länet ska ha 100 procent förnyelsebar elproduktion 2040. Dessutom ska länets energianvändning vara 50 procent effektivare 2030 jämfört med 2005.

Ny vägledning och kunskapsunderlag

- Boverket har tagit fram en vägledning om klimatpåverkan och översiktsplanering som syftar till att ge kommunerna stöd i översiktsplaneringen så att den medverkar till en minskad klimatpåverkan.
- Folkhälsomyndigheten har 2019 tagit fram rapporten *Värme och människa i bebyggd miljö*. I rapporten finns exempel på åtgärder som minskar hälsoskadlig värme.

Miljö och hållbar utveckling

Agenda 2030 och FN:s globala mål för hållbar utveckling

- 2015 antog FN:s generalförsamling resolutionen om Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling. Syftet med Agenda 2030 är att fram till år 2030 uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling världen över. Av de 17 målen är det flera som direkt kan kopplas till översiktsplanering och kommunernas långsiktiga arbete med hållbar utveckling. Här kan särskilt nämnas målen för hälsa, jämställdhet, vatten, klimat och

infrastruktur. Mål 11 om hållbara städer kan ses som ett övergripande mål för bebyggelse och fysisk planering.

Ny lagstiftning

- I januari 2018 fick MB ett nytt kapitel med det nya namnet *Miljöbedömningar*. Parallellt infördes ändringar i PBL 3, 4 och 5 kapitel.
- Under 2018 ersattes förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar med miljöbedömningsförordningen (2017:966).

Nytt beslut om miljö kvalitetsnormer

- Vattenmyndigheten inom Norra Östersjöns vattendistrikt har antagit förvaltningsplan 2022-2027, miljö kvalitetsnormer (MKN) samt åtgärdsprogram 2022-2027 för distriktets vattenförekomster. Det innebär att det för större sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten i föreskrift fastställts kvalitetskrav för vattenmiljöerna (miljö kvalitetsnormer, MKN).

Åtgärdsprogram inom miljömål

- Länsstyrelsen i Uppsala län tillsammans med andra aktörer inklusive Heby kommun har arbetat med regionala åtgärdsprogram, *Färdplan för ett hållbart län*, för att bidra till att uppnå de nationella miljömålen i bred samverkan med länets aktörer. Åtgärdsprogrammen har behandlat fyra teman: Minskad klimatpåverkan, vatten, ekosystem och biologisk mångfald samt samhällsutveckling.

Ny vägledning och kunskapsunderlag

- Boverket publicerade vid årsskiftet 2021/2022 en ny vägledning om miljö kvalitetsnormer för vatten och skriver specifikt om hanteringen i översiktsplanering.
- Under 2023 har Vattenmyndigheten presenterat ett digitalt underlag som stöd för genomförande av åtgärdsprogrammet för vatten. Syftet är att underlätta för kommuner och länsstyrelser att genomföra åtgärderna i vattenmyndigheternas åtgärdsprogram med målet att nå miljö kvalitetsnormerna för vatten.
- Naturvårdsverket har sammanställt de vägledningar som finns gällande miljö kvalitetsnormer för utomhusluft. Den viktigaste av dessa vägledningar är *Luftguiden* (senaste version 2019).

Riksintressen

Ny lagstiftning

- MB 4 kap. 8 § har ändrats så att det framgår att samtliga Natura 2000-områden utgör riksintressen. Lagändringen innebär i praktiken att man inte ska kunna anta en detaljplan vars genomförande kräver tillstånd enligt MB 7 kap. 28 a § innan ett sådant tillstånd har getts.

Friluftsliv

- Riksintresset för friluftsliv reviderades under 2016. Riksintresset *Nedre Dalälven och Billudden* fick ny geografisk avgränsning samt ny värdebeskrivning.

Totalförsvaret

- Försvarsmakten fattade under 2022 beslut om nu gällande riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del. De öppet redovisade riksintressena som påverkar kommuner, länsstyrelser och andra aktörer i plan- och lovärenden eller tillståndsärende redovisas i Försvarsmaktens riksintressekatalog.

Kommunikationer

- Ny sektorsbeskrivning *Riksintressen för trafikslagets anläggningar – sektorsbeskrivning inklusive kriterier för utpekande* har beslutats under 2020. I sektorsbeskrivningen framgår vad som kan utgöra framtida, planerade och befintliga riksintresseanspråk och Trafikverkets syn på hur anspråken ska tolkas. Senaste uppdaterade beslut gällande riksintresseanspråken för kommunikationer gjordes under 2022. Trafikverket har beslutat att väg 72 inte längre utgör riksintresse för kommunikationer.

I Heby kommun finns riksintressena Väg 56 och Dalabanan.

Natura 2000

- Sedan översiktsplanen antogs har ett nytt Natura 2000-område tillkommit, *Runhällen*. En översyn har även gjorts av samtliga bevarandeplaner för länets Natura 2000-områden, vilka har uppdaterats vid två tillfällen under 2016 och 2017.

Hälsa, säkerhet och risk för olyckor

Ny lagstiftning och nya regler

- Nya regler för buller trädde i kraft under 2015, 2016 och 2017.

Ny vägledning

- Boverket tog 2018 fram vägledningen Hälsa, säkerhet och risker som handlar om tillämpning av PBL med hänsyn till människors hälsa, säkerhet och risken för olyckor översvämning och erosion.
- 2020 publicerade Boverket en reviderad vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller vid planläggning och bygglovsprövning av bostadsbyggnader. Vägledningen ansluter till de nya allmänna råd om industri- och annat verksamhetsbuller som publicerats under 2020.
- Naturvårdsverket har 2020 publicerat en ny vägledning om buller från vindkraftverk.
- Under 2017 reviderades vägledningen *Samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikaliehantering* som är framtagen i samarbete mellan Boverket, MSB och Naturvårdsverket.
- Sedan 2013 har en harmonisering av statligt framställda planeringsunderlag avseende ras, skred och erosion tagits fram av Statens geotekniska institut (SIG) tillsammans med bland andra MSB och Statens geotekniska undersökningar (SGU).
- Ett flertal underlag har sedan 2013 tagits fram eller uppdaterats. Underlaget innefattar exempelvis geologiska, geotekniska och topografiska underlag samt havnivåhöjnings-, översvämning-, ras-, och skedkarteringar som nationella myndigheter och länsstyrelser tillhandahåller. Exempel på myndigheter som tillhandahåller underlag är MSB, SG, SMHI, Boverket, Naturvårdsverket samt länsstyrelsen i Uppsala län.

Mellankommunala intressen

Ny regional utvecklingsstrategi

- Region Uppsala har ansvaret att samordna det regionala tillväxtarbetet i länet. 2021 antogs en ny regional utvecklingsstrategi (RUS) och Agenda 2030-strategi.

Ny vägledning

- Boverket har under 2020 uppdaterat och publicerat ny vägledning om hur planläggning bör ske med hänsyn till mellankommunala och regionala förhållanden.

Areella näringar

Ny rättspraxis

- Sedan 2013 har ett antal vägledande domar tillkommit gällande exploatering av brukningsvärd jordbruksmark.

Ny vägledning

- Länsstyrelsen i Uppsala län publicerade under 2021 den regionala handlingsplanen för livsmedelsstrategin, *Åt Uppsala län*, som bygger på Sveriges livsmedelsstrategi år 2018-2030.
- Länsstyrelsen i Uppsala har tagit fram en vägledning om gällande lagstiftning och praxis för jordbruksmark i planering och prövning.

Naturmiljö

Sedan 2013 har flera förändringar skett i kommunens skyddade natur.

Ny proposition

- Regeringen har i proposition 2016/17:2000 Miljöbedömningar förtydligat att ekosystem och ekosystemtjänster omfattas av definitionen av miljöeffekter i MB 6 kap. 2 §. Om det i miljöbedömningen framkommer att miljöeffekter på ekosystem kan uppstå ska därför effekter på ekosystemtjänster bedömas och beskrivas i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB).

Nytt beslut som strandskydd

- Länsstyrelsen Uppsala beslutade 2014 om ändrad utbredning av det utvidgade strandskyddet inom kommunen.

Ny vägledning

- Boverket har publicerat en ny vägledning om kommunal grönplanering.
- Artdatabankens så kallade rödlista över de arter vars framtida överlevnad inte är säkrad i en viss region uppdateras vart femte år med senaste uppdateringen gjord 2020.
- Länsstyrelsen Uppsala har på uppdrag av regeringen tagit fram en regional handlingsplan för grön infrastruktur (GI) under 2019. Syftet med handlingsplanen är att identifiera naturområden, biotoper, strukturer och element i landskapet som skapar ett ekologiskt sammanhang som utgör förutsättningen för att bevara landskapets biologiska mångfald och främja ekosystemtjänster.
- Boverket har publicerat en vägledning om varför och hur man kan integrera ekosystemtjänster i den byggda miljön.
- Naturvårdsverket har tagit fram en metod för kartläggning av friluftsområden som kan vara till hjälp i översiktsplanearbete och på Naturvårdsverkets webbplats finns vägledningar kring hur man bör arbeta med frågan i ett större perspektiv.

Kulturmiljö

Ny lagstiftning

- 2014 ändrades kulturmiljölagen som bland annat inneburit att den senaste tidsgränsen för fornlämningar förtydligats i och med att alla lämningar (med vissa undantag) som kan antas ha tillkommit före 1850 utgör fornlämning. Länsstyrelsen kan dock i det enskilda fallet med hänsyn till dess kulturhistoriska värde besluta att fornlämningsförklara en yngre lämning om det finns särskilda skäl.

Nytt nationellt mål

- Riksdagen beslutade 2014 om nya nationella mål för kulturmiljöarbetet som ska vara vägledande för kommunerna

Vatten och avlopp

Nytt direktiv

- Ett nytt dricksvattendirektiv är antaget och i betänkandet *En säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet* SOU 2021:81 föreslås hur EU:s nya dricksvattendirektiv ska genomföras i svensk lagstiftning med start från 2023. En av de mest väsentliga förändringarna i det nya direktivet är en övergång till en riskbaserad metod för dricksvattensäkerhet som omfattar hela kedjan från avrinningsområde, uttag, beredning, lagring och distribution. Riskbedömningen och riskhanteringen ska ske med utgång från uttagspunkter för dricksvatten och tillrinningsområdet till dem vilket medför att hänsyn till dessa tillrinningsområden måste ske vid planering.

Ny regional vattenförsörjningsplan

- Länsstyrelsen Uppsala beslutade 2021 om en regional vattenförsörjningsplan. Den regionala vattenförsörjningsplanen ger en sammanhållen bild av befintliga vattenresurser och vattenförsörjningen i länet. Underlaget erbjuder en långsiktig strategi med syfte att uppnå en robust vattenförsörjning. Planen ska också fungera som ett stöd för kommunerna i arbetet med vatten- och avloppsvattenplaner eller lokala vattenförsörjningsplaner samt i kommunens fysiska planering.

Nya kommunala riktlinjer

- Kommunen har 2017 beslutat om riktlinjer för dagvatten i kommunen.

Ny vägledning och kunskapsunderlag

- SGU lanserade 2021 en ny karttjänst för grundvattentillgång i små magasin som omfattar kartvisare, nya data och tillhörande rapport. Syftet är att underlätta riskbedömning och samhällsplanering för enskild vattenförsörjning.
- Boverket har tagit fram en vägledning för dagvatten i detaljplan, men den tar även upp hantering av dagvatten på den översiktliga planeringsnivån.

Avfallshantering

Ny vägledning

- Boverket har tagit fram en vägledning som bland annat beskriver avfallsplanens roll i översiktsplanen.

Energi

Ny lagstiftning

- 2020 infördes en lagändring som innebär att laddning av elfordon är ett nytt egenskapskrav i PBL.

Ny strategi

- Naturvårdsverkets och energimyndighetens nationella strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad från 2021 visar länens möjligheter till ökad vindkraftsproduktion. Den nationella strategin och tillkommande planeringsunderlag kan innebära behov av översyn av kommunernas vindkraftsplanering på översiktsplanenivå.

Nytt kunskapsunderlag

- Svenska kraftnät har tagit fram *Systemutvecklingsplan 2022-2031* som på ett övergripande sätt redovisar information rörande framtida planer för stamnätet för el.

Infrastruktur

Ny utpekande av ett funktionellt prioriterat vägnät (FPV)

- Under 2019 pekade Trafikverket ut vilka vägar som är viktigast för tillgänglighet ur ett nationellt och regionalt perspektiv. Dessa vägar kallas för funktionellt prioriterat vägnät (FPV) och syftar till att skapa samsyn om vilket vägnät som är viktigast för nationell och regional tillgänglighet. Det är ett planeringsunderlag och stöd för prioritering av insatser för att värna och utveckla tillgängligheten för resor och transporter, samt ett underlag i samhällsplanering, utformning av vägarna samt i avvägning av olika intressen.

Ny länsplan för regional transportinfrastruktur i Uppsala län

- Region Uppsala har beslutat om Länsplan för regional transportinfrastruktur i Uppsala län 2022-2033. I planen framgår vilka satsningar i region Uppsalas infrastruktur som kommer att göras under perioden.

Nya strategier

- 2017 fastställde Region Uppsala *Regional cykelstrategi för Uppsala län*. Strategin beskriver inriktning och åtgärdsbehov för cykelåtgärder i länet och ska fungera som ett stöd till kommunernas cykelstrategiska arbete. Cykelplanen fastslår tre mål som länets aktörer behöver arbeta med för att uppnå de nationella och regionala målen som finns för hållbara transporter, miljö och folkhälsa år 2030.
- 2022 antogs *Regional strategi för digital infrastruktur 2022–2030*. I denna anges regionala mål för bredbandsutbyggnaden och ett antal fokusområden pekas ut som särskilt viktiga att arbeta med.

Totalförsvaret

Ny vägledning

- 2021 publicerade MSB en vägledning om totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen. För att underlätta kommunernas arbete med krisberedskap har MSB och SKR tagit fram en handbok. Ett avsnitt fokuserar helt på fysisk planering enligt PBL.

Sociala aspekter

Ny lagstiftning

- I januari 2020 blev barnkonventionen svensk lag. Detta förstärker barnrätten vid tillämpningen av andra lagar, exempelvis PBL. Barns intressen ingår i princip i alla de intressen som anges i PBL 2 kap. och även i en del andra bestämmelser.

Nya vägledningar och kunskapsunderlag

- 2020 tog Boverket fram en rapport där myndigheten på uppdrag av regeringen har kartlagt och analyserat Boverkets, kommunernas och länsstyrelsernas arbete med planering enligt PBL och fysisk planering i förhållande till barnkonventionen.
- Boverket har tagit fram stöd om jämställdhetsintegrering i samhällsplaneringen.

Gestaltad livsmiljö

Nytt nationellt mål

- 2018 antog Riksdagen ett övergripande mål för gestaltad livsmiljö.

Ny vägledning

- 2020 uppdaterades Boverkets webbplats med ett flertal webbsidor med information och möjligheter till interaktion kopplat till arkitektur och gestaltad livsmiljö.

Detaljplanering

Ny lagstiftning

- I januari 2015 infördes bestämmelser i PBL 5 kap. 7 § om att detaljplaneläggning som inte är förenlig med översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande ska handläggas med utökat förfarande.

Planeringsunderlag

Länsstyrelserna arbetar tillsammans med en gemensam Planeringskatalog som är en webbaserad söktjänst för planeringsunderlag. Sedan gällande översiktsplan antogs har nya underlag avseende statliga och mellankommunala intressen tillkommit med betydelse för översiktsplanering. Dessa gäller med avseende på bland annat lagstiftning, planeringsunderlag samt nya regionala och nationella mål.

Länsstyrelsens bedömning av granskningsyttrandets aktualitet

Länsstyrelsens bedömning av Heby kommuns kommuntäckande översiktsplan antagen 2013 är i övrigt att granskningsyttrandena fortfarande är aktuella, förutom hänvisningar till äldre lagstiftning, program, policys m.m.

Bedömning av den gällande översiktsplanens aktualitet

I december 2021 beslutade kommunstyrelsen att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram en ny kommunövergripande översiktsplan. Som bakgrund till beslutet anges förändringar i lagstiftning, tillkomsten av ett relativt stort antal nya nationella, regionala och kommunala styrdokument samt att kommunen upplevt en relativt stor befolknings- och näringslivstillväxt sedan 2013.

Enligt PBL ska kommunen bedöma i vilken utsträckning gällande översiktsplan är aktuell i förhållande till kraven i PBL 3 kap. 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 §. Kommunen bedömer att gällande översiktsplan behöver ses över vad gäller samtliga krav i PBL.

Mot bakgrund av att det i kommunen pågår ett arbete med att ta fram en ny kommunövergripande översiktsplan ska den gällande översiktsplanen *Kommunplan 2013* fortsätta att gälla fram tills att en ny översiktsplan har antagits av Kommunfullmäktige.

Kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen

Sedan gällande översiktsplan antogs 2013 har det skett ett flertal förändringar vad gäller förutsättningarna för kommunernas översiktsplanering. Förändringarna gäller förändrad lagstiftning, nya nationella och regionala och kommunala mål och strategier och riktlinjer.

Nya kommunala planeringsunderlag

Sedan 2013 har det tillkommit ett flertal kommunala planeringsunderlag med betydelse för kommunens översiktsplanering. Nedan listas de viktigaste av dessa:

- Hållbar struktur i en växande kommun (beslut 2019)
- Kulturmiljöprogram (antaget 2022)
- Näringslivsstrategi (antagen 2019)
- Riktlinjer för bostadsförsörjning (antagna 2019)
- Riktlinjer för dagvatten i Heby kommun (antagna 2017)
- Riktlinjer för gång- och cykelvägar i Heby kommun (antagna 2018)
- Riktlinjer för kommunala lekplatser och naturliga lekmiljöer (antagna 2019)
- Vattentjänstplan (antagen 2023)

Vid sidan av dessa antagna dokument pågår arbete med framtagande av ett antal kommunala styrdokument:

- Energi- och klimatplan
- Lokalförsörjningsplan

Tidig dialog

Under andra halvåret 2023 och en bit in i 2024 har en tidig extern dialog hållits om översiktsplanen. Syftet var att få in underlag till det fortsatta arbetet med översiktsplanen. Den tidiga dialogen genomfördes som en medborgardialog med följande möjlighet att komma med inspel i processen:

- Två medborgarmöten riktade till enskilda, ett möte hölls i den södra kommundelen i Heby och ett i den norra kommundelen i Östervåla. Mötet bemannades av både tjänstepersoner och förtroendevalda och utgick från fem diskussionsfrågor samt kartor som underlag.
- Ett möte riktat mot företagare/näringsliv. Mötet bemannades av både tjänstepersoner och förtroendevalda och utgick från fem diskussionsfrågor samt kartor som underlag.
- En digital enkät särskilt riktad mot kommunens föreningsliv. Till grund för enkäten fanns fyra diskussionsfrågor samt kartmaterial.
- En digital enkät riktad enskilda i kommunen med samma fem frågor som underlag som på de två medborgarmötena samt kartmaterial.

Ändrade planeringsförutsättningar

I framarbetandet av den nya översiktsplanen ser kommunen ett särskilt behov av att inkludera och beakta följande:

- **Omvärldsanalys**
Utvecklingen vad gäller digitalisering, AI, en mer osäker omvärld, Sveriges Natomedlemskap, klimatförändringarnas globala och regionala påverkan, den organiserade brottslighetens utveckling i Sverige mm gör det angeläget att ta fram en ny omvärldsanalys.
- **Hållbar utveckling**
Agenda 2030 och de 17 globala målen behöver integreras med översiktsplanen och begreppet hållbar utveckling behöver lyftas tydligare och få större utrymme. Med hållbar utveckling avses samtliga tre aspekter: en ekologiskt hållbar utveckling, en socialt hållbar utveckling och en ekonomiskt hållbar utveckling.
- **Klimatanpassning**
Klimatförändringarna och klimatanpassning och dess påverkan på den bebyggda miljön behöver få ökat utrymme. Frågor som behöver behandlas mer ingående gäller

översvämningar, risker för erosion, sked och ras, torka, värmeböljor och dricksvattenförsörjning.

- **Miljö kvalitetsnormer (MKN)**

MKN för vatten, luft och utomhusbuller samt hur kommunen avser att följa MKN behöver lyftas tydligare.

- **Jordbruksmark**

Flera av kommunens tätorter omges till stora delar av jordbruksmark vilket är en utmaning i den fysiska samhällsplaneringen. Behovet att skapa samhällen med en hållbar bebyggelsestruktur liksom jordbruksmarkens roll i att säkra en långsiktig livsmedelsförsörjning behöver belysas tydligare.

- **Energi**

Den gröna energiomställningen ställer nya krav på produktion och distribution av el. Denna utveckling behöver inarbetas och lyftas tydligare.

- **Digital samhällsbyggnadsprocess**

Det pågår ett arbete inom ett flertal berörda myndigheter om att möjliggöra och tillskapa en digitaliserad samhällsbyggnadsprocess. Målet är att skapa en effektivare samhällsbyggnadsprocess genom att samtliga aktörer inom samhällsbyggnad lättare ska kunna dela och ta till sig information. Den nya översiktsplanen behöver beakta denna utveckling och kommunen bör hålla informationen senast i den antagna översiktsplanen digitalt tillgänglig.